

- 6410165 - ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ, ΤΕΧΝΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Γαλλικής γλώσσας και φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	6410165	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ', ΣΤ', Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα Αραβικής Γραμματολογίας, Τεχνών, Πολιτισμού		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Το μάθημα περιλαμβάνει - 30' λεπτά εργαστηριακών ασκήσεων, και – κατά το υπόλοιπο τρίωρο η διδασκαλία πραγματοποιείται κυρίως ως διαδραστική διάλεξη.	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου (ΜΕΕ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/DI308/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Εξοικείωση με θέματα σύγκρισης, ή, καλύτερα: συνάντησης πολιτισμών, Παράλληλη γνώση ζητημάτων, θεμάτων, έργων που εμφανίζονται στον ευρωπαϊκό και τον αραβικό κόσμο, και .άπτονται της λογοτεχνίας, τέχνης, πολιτιστικής καλλιέργειας και κοινωνίας.</p> <p>Προβληματισμός για το πώς παρουσιάζονται-ή και αποκρύπτονται- επί μέρους πολιτιστικά ζητήματα στη δυτικοευρωπαϊκή, ελληνική και αραβική βιβλιογραφία.</p>

Γενικές Ικανότητες

- Τρόπος αναζήτησης και εύρεσης πληροφοριών σχετικά με θέματα που άπτονται της γραπτής παραγωγής σχετικά με τον αραβικό πολιτισμό, σύνθεση των πληροφοριών αυτών ώστε να προκύπτει γνώση και κατανόηση ενός πολιτιστικού περιβάλλοντος καταρχάς «ξένου», και στη συνέχεια σχετικά οικείου, άρα προσαρμογή μας απέναντι στο «διαφορετικό».
- Ομαδικές εργασίες των φοιτητών που ανταλλάσσουν γνώσεις για επί μέρους θέματα.
- Προαγωγή της προσαρμοστικότητας, άμβλυση του πολιτιστικού ορίζοντα, συνεπώς παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης με σκοπό την καλύτερη επικοινωνία μεταξύ προσώπων, βασισμένη σε συγκριτική σκέψη σχετικά με την ιστορία.
- και βεβαίως πρόσκληση για επιμέρους γνώσεις σε ζητήματα σχετικά με τον αραβικό κόσμο.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό εξετάζει ειδικά θέματα ενός τομέα του αραβικού πολιτισμού ή λογοτεχνίας (ιστορία, πολιτισμικά ζητήματα, τέχνη, γλώσσα/λογοτεχνία, θρησκεία). Στον τίτλο του μαθήματος η λέξη «θέματα» αποτυπώνει ότι το περιεχόμενο αυτού του μαθήματος αλλάζει, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις γνώσεις των φοιτητών που επιθυμούν να το παρακολουθήσουν, και του διδάσκοντα. Παραδείγματα κάποιων θεμάτων: - Το μεταφραστικό κίνημα - Κοράνι και χριστιανισμός - Τέχνη και ανεικονικότητα στον ισλαμικό κόσμο - Αραβούργημα, γραφή της αραβικής γλώσσας και καλλιγραφία - Χριστιανοί της Μέσης Ανατολής, Χριστιανική γραμματεία και μεταφράσεις προς τα αραβικά - Διαφυλικές σχέσεις και διαθρησκειακός διάλογος - Ισλάμ και αραβική λογοτεχνία - Λαοί της Μεσογείου και η συμβίωσή τους πριν την Αναγέννηση.

Κατά τα δύο προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη η διδασκαλία είχε βασιστεί στα θέματα: Τέχνη και ανεικονικότητα στον ισλαμικό κόσμο - Αραβούργημα, γραφή της αραβικής γλώσσας και καλλιγραφία

Κατά το παρόν ακαδημαϊκό έτος το θέμα είναι: Μεσαιωνική Μεσόγειος:Βυζάντιο, Ισλάμ, Δύση. Εξετάζονται μέσα στο κοινό χρονολογικό πλαίσιο οι τρεις κόσμοι μαζί:

1. Θέματα βασικής ορολογίας: Διαφοροποίηση μεταξύ Αρχαιότητας, Ύστερης Αρχαιότητας, Μεσαίωνα και Αναγέννησης, πώς, μεταξύ των άλλων, ελληνικά έργα φιλοσοφίας ή επιστημών, μεταφράστηκαν στα λατινικά ή τα αραβικά, και πώς η μια γλώσσα και πολιτιστική δομή επηρέασε την άλλη.
2. συνύφανση του Χριστιανισμού με τον ελληνικό πολιτισμό, σχέση της λατινικής και αραβικής με την ελληνική στο θέμα της θρησκείας
3. πώς το Ισλάμ εξαπλώθηκε στην Μεσόγειο και διαφοροποίησε κάποιες ζώνες όπως: Αίγυπτος, Βόρειος Αφρική στο δυτικό της κυρίως πλέγμα, Ισπανία, Σικελία, απέναντι στο Βυζάντιο και τους Φράγκους
4. Οι αραβοϊσλαμικές δυναστείες και η εξάπλωσή τους στη Μεσόγειο
5. Πώς η Δυτική και Βόρεια Ευρώπη αποκτά σχέση με τη Μεσόγειο
6. Μελέτη των 9ου-11ου αιώνων με παρόμοια πολιτιστικά αποτελέσματα στην λεγόμενη 'Δύση', στο Βυζάντιο και το Ισλάμ.
7. Το θέμα των εικόνων, το μεταφραστικό κίνημα και η πορεία προς τις πιο σύγχρονες γλώσσες μετά τη λατινική.
8. Νορμανδοί και Τούρκοι, δύο νέες ταυτότητες στη Μεσόγειο γύρω στο 1000.
9. Οι Σταυροφορίες στους τρεις κόσμους, πώς αναφέρονται, ποιες οι επιπτώσεις τους
10. Συζήτηση για το τέλος του 'μεσαίωνα' στον δυτικό, τον βυζαντινό και τον αραβικό κόσμο.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο,												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση e-class και παρουσίαση εικόνων μέσω υπολογιστή κατά τη διδασκαλία.												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις και ασκήσεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Φροντιστήριο</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Προετοιμασία για τις εξετάσεις</td> <td>33</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο μαθήματος</td> <td>100 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις και ασκήσεις	39	Φροντιστήριο	13	Μελέτη βιβλιογραφίας	15	Προετοιμασία για τις εξετάσεις	33	Σύνολο μαθήματος	100 ώρες
	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>											
	Διαλέξεις και ασκήσεις	39											
	Φροντιστήριο	13											
	Μελέτη βιβλιογραφίας	15											
	Προετοιμασία για τις εξετάσεις	33											
	Σύνολο μαθήματος	100 ώρες											
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: ελληνική.</p> <p>Μέθοδοι αξιολόγησης:</p> <p>Δύο τρόποι, κατόπιν συνεννόησης με τους φοιτητές.</p> <p>Τρόπος I</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παρουσία και συμμετοχή στο μάθημα (20%) • Παρουσίαση εργασίας (30%) • Όταν υπάρχουν αυτά τα δύο, προφορική εξέταση/συζήτηση (50%) <p>Τρόπος II</p> <p>Γραπτές εξετάσεις εφ'όλης της ύλης.</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται και αναλύονται στους φοιτητές κατά την έναρξη του εξαμήνου.</p> <p>Κατά το φετινό εξάμηνο (εξάμηνο πανδημίας), οι εξετάσεις θα είναι προφορικές.</p> <p>Το μάθημα μπορούν να παρακολουθήσουν φοιτητές ERASMUS, και η εξέταση να γίνει σε άλλη γλώσσα.</p>												

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Νάντια Μαρία Ελ Σέιχ, Το Βυζάντιο όπως το είδαν οι Άραβες, Διαθέτης (Εκδότης): ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΚΑΡΑΜΠΕΛΙΑΣ, Αθήνα 2013.

Αμιν Μααλουφ, Οι σταυροφορίες από τη σκοπιά των Αράβων, Διαθέτης (Εκδότης): ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ

Ελένη Κονδύλη, *Το Χρονικό της Μεσογείου. Βυζάντιο, Ισλάμ, Δύση*, εκδόσεις Πεδίο, Αθήνα 2020.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Encyclopaedia of Islam, Encyclopédie de l'Islam, εκδόσεις Brill.

Bloom Jonathan, Blair Sheila, *Ισλαμικές Τέχνες*, εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 2000 (αρ. Εύδοξος: 16825)

Κονδύλη Ε., *Αραβικός Πολιτισμός*, εκδόσεις Πεδίο, Αθήνα 2016.

Houben, H., *Roger II of Sicily: A ruler between East and West*, Cambridge University Press, Cambridge 2002.

Jayyusi, S. K., & Marín, M. (Eds.), *The legacy of Muslim Spain* (Vol. 12). Leiden/New York: Brill, Leiden 1992.

Bentley J. H., & Ziegler H. F., *Traditions and encounters, a global perspective on the past, 2 vols, 1 from the beginning to 1500*. Boston: Mac Graw Hill, Boston 2000.

D Cariou, *La Méditerranée au Xlle siècle*, Collection Que sais-je?, Paris 2015

F Reynaert, *L'Orient mystérieux et autres fadaïses: 2500 ans d'histoire autour de la Méditerranée*, 2013.

Pita, Paulina López. *Sociedades extraeuropeas medievales: islam y extremo oriente*. Editorial Universitaria Ramón Areces, 2012.

Laurens H., *L'Europe et l'Islam : quinze siècles d'histoire*, avec Gilles Veinstein et John Tolan, 2009

Brett, M., *The rise of the Fatimids: the world of the Mediterranean and the Middle East in the Fourth Century of the Hijra, Tenth Century CE*. Leidens: Brill, Leiden 2001.

Gacon Stéphane, *L'Europe. Histoire et civilisation*, Armand Colin 2017

Barbier Frédéric, *Histoire des bibliothèques. D'Alexandrie aux bibliothèques virtuelles*, Armand Colin 2016

Abulafia, D., (επιμ.), *Η Μεσόγειος στην Ιστορία*. Αθήνα, Πατάκης, 2004

Abulafia, D., *Mediterranean Encounters, Economic, Religious, Political, 1000-1500*, Ashgate, Aldershot 2000.

Braudel, F., *Γραμματική των Πολιτισμών*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2001

Catalogue de la Maison de l'Orient et de la Méditerranée: <http://www.mom.fr/opac/>

Guillou, André, *Ο βυζαντινός πολιτισμός*, εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1996.

Hourani, Albert, *Ιστορία του Αραβικού κόσμου*, εκδόσεις Ψυχογιός, Αθήνα 2009.

Lewis, B. Οι Άραβες στην Ιστορία, εκδόσεις Γκοβόστη, Αθήνα 1996.

Said, Edward E., Οριενταλισμός (μετάφραση Φώτης Τερζάκης), εκδόσεις Νεφέλη, Αθήνα 1996.

URVOY Dominique, Les penseurs libres dans l'islam classique, Paris, Flammarion, 1996, 262 p.», IESR - Institut européen en sciences des religions, mis à jour le : 02/06/2008, URL : <http://www.iesr.ephe.sorbonne.fr/index4447.html>

Αγγελική Ζιάκα, Μεταξύ πολεμικής και διαλόγου. Το Ισλάμ στην Βυζαντινή, μεταβυζαντινή και νεότερη ελληνική γραμματεία, εκδόσεις Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη, 2010.

Γούτας Δημήτρης, Η αρχαία ελληνική σκέψη στον αραβικό πολιτισμό, (μετάφραση Μαρία Μακρή), εκδόσεις Περίπλους, Αθήνα 2002.

Κεπέλ, Ζ., Τζιχάντ. Ο Ιερός Πόλεμος, Καστανιώτης, Αθήνα 2001.

Bergé Marc, Les Arabes: histoire et civilisation des Arabes et du monde musulman, des origines à la chute du royaume de Grenade, racontées par les témoins: IXe siècle av. J.-Ch. -XVe, Lidis, Paris 1978.

Papadopoulo Alexandre, L'Islam et l'art musulman, Citadelles Mazenod, 1976/2002.

Ruthven, M., Islam a very short introduction, Oxford Univ. press, Oxford 2000.

Diringer, D., *The book before printing, ancient, Medieval and Oriental.*, Dover Publications, London New York 2011.

Nolan John, Saint Francis and the Sultan. The Curious History of a Christian– Muslim Encounter, New York: Oxford University Press, 2009.